

Uitzendbureau 65plus in het onderwijs

Deze editie van de nieuwsbrief is geheel gewijd aan de onderwijssector. Dat 'jong' en 'oud' goed samenwerkt mag blijken uit de verhalen in deze nieuwsbrief en uit het feit dat zoveel onderwijsinstellingen gebruik maken van 65plussers in een variëteit aan functies.

Toezichthouders Martinus College

Tentamensurveillanten

De verbinding tussen Uitzendbureau 65plus en de onderwijssector bestaat sinds begin jaren negentig. Een hogeschool in Amsterdam was de eerste opleiding die de voordelen zag van het inzetten van 65plus surveillanten tijdens tentamens. De docenten die naast hun lesuren ook nog moesten surveilleren hadden het terechte gevoel hun tijd zinvoller te kunnen besteden. Bovendien werden zij (te) goed betaald voor de functie van surveillant. Een alternatief was het inzetten van studenten om andere studenten af te houden van spieken. Dit alternatief werd snel verworpen en er werd gekozen voor 65plussers die, vanwege hun leeftijd, overwicht en gezag uitstralen. Zij benaderen het surveillantenwerk met verantwoordelijkheidsgevoel en zijn bovendien flexibel inroosterbaar. En, misschien wel de belangrijkste reden, zij zijn altijd aanwezig op de afgesproken tijd.

Door de hoge mate van effectiviteit, de communicatie tussen afdelingen en tussen hogescholen en universiteiten onderling, verspreidde deze dienst van Uitzendbureau 65plus zich als een olievlek. Met een groot bestand aan surveillanten, die bekend zijn met het werk

en de opleidingsinstellingen waar zij werken, is Uitzendbureau 65plus geworden tot een specialistische dienstverlener in deze tak van het onderwijs. Met als belangrijk extra voordeel dat Uitzendbureau 65plus ook de lastige klus van inroosteren voor haar klanten uitvoert. Het verhaal van Hogeschool de Kempel in Helmond is één voorbeeld uit vele voorbeelden. De vestiging Amsterdam, waar het ooit begon, voorziet 50 verschillende afdelingen, verspreid over verschillende universiteiten en hogescholen, van surveillanten. Bij sommige afdelingen gaat het om meer dan 300 roosterdiensten per tentamenweek bij andere afdelingen om slechts enkele roosterdiensten.

Toezichthouders

Eind jaren negentig kwam er nog een specialisme bij. Doordat instellingen in het voortgezet onderwijs grootschaliger werden was er een groeiende behoefte aan toezicht op leerlingen tijdens de pauze. Ook hier deed zich het probleem voor dat docenten deze taak uitvoerden terwijl zij behoefte hadden aan een leerling-vrije pauze tussen het geven van de lessen. Een school in de Zaanstreek maakte als pilotproject geld vrij voor het aantrekken van 65plus toe-

zichhouders. Wederom door het succes, de nauwe samenwerking tussen scholen en natuurlijk ook omdat Uitzendbureau 65plus deze dienst onder de aandacht brengt bij het voortgezet onderwijs heeft ook deze dienst zich als een olievlek verspreid. Hoe het toezichthouden in het voortgezet onderwijs werkt op het Martinus College in Grootebroek kunt u lezen op bladzijde 2.

Docenten

Toen omstreeks 2000 de vergrijzingsproblematiek in combinatie met de goede economie in de onderwijssector al een beetje opspeelde, bemiddelde Uitzendbureau 65plus ook een aantal docenten. Soms gaat het om mensen die geen onderwijsachtergrond hebben maar over kennis en ervaring beschikken die goed bruikbaar is in het (praktijk)onderwijs. Vanzelfsprekend worden ook docenten bemiddeld die wel uit het onderwijs komen en over een onderwijsbevoegdheid beschikken. Hoewel vaak gedacht wordt dat docenten niet meer voor de klas willen staan na hun pensionering is dat in lang niet alle gevallen de waarheid. Voor een aantal van hen is onderwijs geven nog een heel aantrekkelijke taak voor een aantal uur per week of tijdelijke vervanging bij ziekte. Dit blijkt ook uit het recent gestarte pilotproject wijsgrijsinhetonderwijs.nl van het Ministerie van Sociale zaken. Zoals te lezen valt op de website van dit project, hebben in een maand tijd 800 mensen positief gereageerd op de vraag of zij nog actief willen zijn in het onderwijs. Bijna de helft van de respondenten heeft een onderwijsachtergrond en ziet het wel zitten om weer in het onderwijs aan de slag te gaan. Maar ook veel mensen zonder onderwijsachtergrond zijn enthousiast en willen hun kennis en ervaring ter beschikking stellen aan de scholen. Het gaat om mensen met een zeer uiteenlopende achtergrond. Van bedrijfseconomen, ambassadeurs tot internisten.

Leest u het verhaal van docenten Ben en Aad bij het Regio College in Zaan-dam op bladzijde 4.

Docenten Ben en Aad zijn te zien in het videovoorbeld op de website.

www.65plus.nl/onderwijs

Surveillanten tijdens tentamens

Pedagogische Hogeschool de Kempel is gevestigd in een modern gebouw aan de rand van Helmond. Het nieuwe gebouw is naast het voormalige gebouw gezet en nu meer dan een jaar in gebruik. Studenten worden hier opgeleid tot leerkracht in het basisonderwijs. Het merendeel van de studenten, circa 750, doet de voltijd opleiding. Een minderheid van circa 150 studenten volgt de opleiding in deeltijd.

Gedurende de hele opleiding worden met grote regelmaat de leerprestaties getoetst. Tijdens deze tentamens wordt toezicht gehouden op de studenten door 65plus uitzendkrachten. Voordat 5 jaar geleden 65plus uitzendkrachten hun intrede deden, werd dit werk door vrijwilligers gedaan. Echter, Hogeschool de Kempel kon onvoldoende op hun aanwezigheid rekenen en besloot

65plus uitzendkrachten in te gaan zetten als surveillant. En dat werkt uitstekend.

De twee surveillanten die meewerken aan dit interview, Annemie en Harry, zijn achternaamgenoten. Mijn veronderstelling dat zij een echtpaar zijn bleek echter onjuist. Zij zijn zelfs geen familie. Binnen het 65plus surveillantenteam, dat bestaat uit circa acht 65plussers,

vormen zij echter wel een vast koppel. Annemie is in 2004 gestart en ziet de toenmalige eerstejaars nu bijna afstuderen. Mooi vindt zij het om te zien hoe de leerlingen door de jaren heen hun persoonlijkheid ontwikkelen; van schuchtere eerstejaars tot zelfbewuste leerkrachten. Annemie heeft altijd gewerkt als directiesecretaresse. Na een half jaar gepensioneerd te zijn sloeg de begeerde vrije tijd om in verveling. Zij meldde zich bij Uitzendbureau 65plus en kreeg de baan van tentamensurveillant aangeboden. Even vroeg zij zich af of zij wel orde kon houden, maar dat bleek zij prima te kunnen. Daarbij komt dat deze toekomstige leerkrachten gemotiveerd met hun studie bezig zijn. Even tot rust manen bij het binnenkomen is meestal voldoende om het tentamen goed te laten verlopen. Harry is een paar maanden later gestart. Hoewel hij graag tennist en het gezellig vindt om samen met zijn echtgenote, bij mooi weer, op een terrasje te gaan zitten, had hij behoefte aan een leuke en zinvolle besteding van zijn vrije tijd. Voor de verloren uurtjes, zegt hij zelf. Dezelfde verantwoordelijkheid die hij had als di-

Toezichthouders voortgezet onderwijs

Het Martinus College in Grootebroek is een brede scholengemeenschap met een tweedeling; de school voor mavo/havo/vwo en de school voor vmbo. In het gebouw komt deze tweedeling tot uiting. Beide scholen hebben een aparte ingang, eigen aula's en eigen fietsenstallingen.

Ruim 4 jaar geleden besloot het Martinus College om, ter assistentie van de toezichthoudende docenten en conciërges, 65plus toezichthouders in te huren. Toen bleek dat dit uitstekend functioneerde, groeide het aantal 65plus toezichthouders en konden de docenten vaker van hun pauze genieten. At Walters, hoofd beheer & facilitaire zaken, is verantwoordelijk voor het functioneren van de 65plus toezichthouders. Hij vertelt dat de meeste 65plus uitzendkrachten als ze voor het eerst komen werken even moeten wennen aan het rumoer. Al snel blijkt of ze wel of niet geschikt zijn voor dit werk. De leeftijd van de toezichthouders heeft een toegevoegde waarde. Leerlingen zijn respectvoller ten opzichte van ouderen. Echter, een ouderwetse aanpak van autoriteit en tucht werkt niet. Op een rustige beschaafde manier, met tact, de leerlingen tegemoet treden is de manier bij uitstek.

Tussen de pauzes door verrichten de 65plussers ook nog een aantal werkzaamheden. Zij ruimen de gangen, de aula's, de docentenkamer en ook de omgeving van de school op. Ook controleren zij in de fietsenstalling of er leerlingen zijn die hun fiets vergeten op slot te zetten. De aanpak is helder. De fiets wordt alsnog op slot gezet, de sleutel bij de conciërge ingeleverd en de leerling mag zijn sleutel, in combinatie met een vermaning, weer ophalen bij de conciërge.

Op een gewone schooldag zijn er gemiddeld tien 65plus toezichthouders aanwezig. Voordat hun werktijd aanvangt om 9.45 uur (om 10.00 uur is de 1e leerlingenpauze) drinken ze gezamenlijk een kopje koffie in de docentenkamer. Het grote aantal toezichthouders is te verklaren door het enorme aantal van 2500 leerlingen dat de school telt.

De verschillende aula's maar ook de gangen en het schoolplein is het domein van de toezichthouder. Hoewel er een zekere roulatie is waar ze dienst hebben; aula, schoolplein of gang, zijn de toezichthouders wel toebedeeld aan een bepaald gedeelte van de school. De leerlingen kennen hen en dat heeft een positief effect. Het is de taak van de toezichthouder om leerlingen aan te spreken op hun gedrag als dit dreigt buiten de perken te gaan. Elke toezichthouder heeft min of meer een eigen aanpak maar met streng of autoritair optreden kom je niet ver, wordt mij verteld. Veel tact en af en toe een oogje dichtknippen, dat is de beste aanpak. Belangrijk is om voortijdig te signaleren dat er ruzie

recteur van een schildersbedrijf met 20 man personeel wilde hij niet meer. Zijn zwager tipte hem over deze functie. Hij ervaart het werk niet als 'moeten' en hij vindt het contact met de collega's en de leerlingen prettig. Het aantal uur per maand dat Annemie en Harry werken varieert. Er zijn in totaal vier tentamenperioden en vier herkansingperioden. Ook surveilleren beiden regelmatig op zaterdag bij de deeltijdstudenten. Zij wonen vlakbij en komen ook voor enkele uren per dag graag werken.

De opleiding kent verschillende soorten tentamens. Er zijn schriftelijke tentamens, inlever tentamens en geautomatiseerde tentamens. De taak van de surveillant varieert met het soort tentamen. Bij de inlever tentamens, bijvoorbeeld, nemen ze het tentamen in ontvangst en tekenen dit af voor de student. Vervolgens moet het in de juiste sorteerbak komen aangezien er verschillende soorten tentamens tegelijkertijd worden ingeleverd. Het is van het grootste belang dat dit zorgvuldig gebeurt omdat als tentamens zoek raken de student wordt gedupeerd. Dan zijn er de geautomatiseerde tentamens. Ook hier lopen de surveillanten rond en controleren of er niet wordt uitgeweken naar internet. Afkijken bij elkaar heeft hier niet zo veel zin want dicht bij elkaar zittende studenten krijgen een andere volgorde van vragen. Dan, als laatste maar niet als minste,

zijn er de schriftelijke tentamens. Vaak zijn er tegelijkertijd meerdere tentamens gaande. De surveillanten worden ingeroosterd en zijn aanwezig in het lokaal. De conciërge, die tevens de gang van zaken tijdens de tentamens coördineert, zorgt voor de verdeling van de surveillanten en schriftelijke tentamens over de lokalen. Soms komt een docent nog toelichting geven. De surveillanten delen de tentamens uit en stellen vast, door de collegekaart te controleren, dat degene die het tentamen aflegt dezelfde is als op de tentamenkaart vermeld staat. Gedurende het afnemen van het tentamen lopen zij rond en controleren op alle mogelijke fraude methoden. Hoewel het overwegend gemotiveerde studenten zijn die als toekomstig onderwijzer ook wel beseffen dat fraude en tentamenrust verstoren niet mag, kan een beetje autoriteit uitstralen zeker geen kwaad. Op vragen ingaan mogen ze niet. En dat zij geen docent zijn is dan wel weer een voordeel want de studenten verwachten dat ook niet van hen. Na afloop nemen zij de tentamens in ontvangst, tekenen het af voor de student en zorgen dat het tentamen in de goede envelop bij de conciërge terecht komt.

Zo dragen Annemie en Harry en alle andere 65plus tentamensurveillanten hun maatschappelijke steentje bij aan de opleiding van deze hard benodigde leerkrachten.

vang van de opdracht, met grote spoed 65plus toezichthouders zocht in de omgeving van Grootebroek, attendeerde Eelco zijn moeder, woonachtig in Zwaag, op deze functie. Wil was niet direct enthousiast. Voor haar 65e was Wil huisvrouw, echtgenote en moeder. Met betaald werk had zij geen ervaring. De eerste werkdag zag ze het helemaal niet zitten. Aan de drukte van de leerlingen moest ze enorm wennen. Ze gaf echter niet op want ze had met haar zoon afgesproken dat ze het tenminste 2 weken zou proberen. Inmiddels, bijna 4 jaar later, mist Wil de drukte en de gezelligheid van de leerlingen als het schoolvakantieperiode is en zij dus niet kan gaan werken. Het contact met de leerlingen vindt zij erg leuk. 'De kinderen zijn erg nieuwsgierig en spontaan. Ze willen alles van je weten; hoe oud je bent, hoeveel je verdient met toezichthouden, of je getrouwd bent. Direct op deze vraag, zonder mijn antwoord af te wachten, voegde een ander kind hieraan toe, ik heb nog wel een opa.' Maar een opa zoekt Wil niet want zij is al jaren gelukkig getrouwd met de vader van Eelco. En dat zijn voormalige huisvrouw nu werkt, dat vindt haar echtgenoot prima. Hij werkt tenslotte ook maar dan in zijn moestuin.

Cees is de vaste teamcollega van Wil. Het grootste deel van zijn beroepsmatige leven werkte hij in de scheepvaartbranche op het bevrachtingkantoor. In deze commerciële functie bracht hij lading en vrachtschip bij elkaar. Hij heeft altijd hard gewerkt en hobby's waar hij veel tijd aan wil besteden heeft hij niet. Voor hem is werken een hobby en hij voelt zich als een vis in het water op het Martinus College. Na een gepensioneerd leven van circa 2 jaar kwam hij tijdens het rondbrengen van folders bij het Martinus College langs. Hij werd getipt door één van de conciërges om zich bij Uitzendbureau 65plus in te schrijven voor de functie van toezichthouder. Zo gezegd, zo gedaan. Hij werkt met veel voldoening tussen de leerlingen. 'Maar' zegt hij 'Je moet wel tegen een stootje kunnen bij dit werk. Het is een figuurlijk stootje weliswaar, want een grote mond zit er ook wel eens tussen.'

dreigt of dat iemand wordt gepest en dan ingrijpen op een passende manier. Een praatje maken, vragen of ze hun afval in de afvalbak willen gooien en zelf het goede voorbeeld geven. Vooral geen strijd aangaan en de jongere laten afgaan ten overstaan van de vriendenclub. Deze aanpak voorkomt heel veel narigheid. Als het desalniettemin uit de hand dreigt te lopen dan wordt de conciërge of de kantinebeheerder erbij geroepen. Zij zijn gemachtigd om steviger op te treden.

Uit de groep van 9 aanwezigen interview ik Jan, Wil en Cees. Hun beroepsmatige achtergrond loopt zeer uiteen. Jan is van beroep econoom met een jarenlange carrière bij het Ministerie van Financiën. Op de leeftijd van 64 jaar ging hij met pensioen maar hij wilde graag nog parttime blijven werken. Bij voorkeur als docent economie. In een eerder stadium van zijn carrière heeft hij economie gedoceerd aan de Universiteit van Leiden en de Erasmus Universiteit in Rotterdam. Toen een docentenbaan niet op eigen kracht te vinden was, schreef hij zich in bij Uitzendbureau 65plus. Helaas kon de vestiging Zaanstad hem op dat moment ook niet

bemiddelen als docent. Zij boden hem de functie van toezichthouder op het Martinus College in zijn woonplaats aan. Jan ging er graag op in en werkt nu 4 dagen per week, een paar uur per dag, met veel plezier tussen de scholieren. Dat hij met veel plezier hier werkt neemt niet weg dat hij nog steeds een parttime baan als docent economie ambieert. Dus, scholen in Noord-Holland opgelet! Zoekt u een parttime docent economie? Neemt u dan contact op met de 65plus vestiging in uw regio.

Wil is de moeder van Eelco, een voormalig intercedent bij Uitzendbureau 65plus. Toen Uitzendbureau 65plus voor het Martinus College, bij de aan-

Docenten en vakmanschap

Het Regio College in Zaandam is een regionaal opleidingscentrum (ROC) met hoofdlocaties in Zaandam en Purmerend en bijlocaties in Heerhugowaard en Edam. Het Regio College, met een enorme diversiteit aan beroepsopleidingen, telt 7.500 leerlingen. Sommige leerlingen gaan voltijd naar school en lopen in de schoolperiode een stage (BOL). Een andere groep, de BLL leerlingen, leren het vak in de praktijk en gaan één dag in de week naar school.

Ben, docent Bouwkunde

'Het Regio College zet op meerdere manieren 65plus uitzendkrachten in' vertelt manager Bouw en Procestechniek, Marten Ris. 'Wij maken gebruik van 65plus docenten voor verschillende opleidingsrichtingen en -niveaus. Ook werken 65plus uitzendkrachten als toezicht houder in het studielandschap en als surveillant tijdens tentamens. De flexibiliteit in combinatie met de ervaring is een absoluut pluspunt. Marten Ris is verantwoordelijk voor de studierichting Bouwkunde van de MTS plus (Mens Techniek Samenleving) waar 65plus uitzendkracht Ben werkt als docent Bouwkunde. De MTS plus opleiding is een technische opleiding op studieniveau 4 (voorbereidend op HBO). Deze opleiding richt zich naast vakinhoudelijke kennis op het ontwikkelen van competenties. Dit uit zich vooral in de bijzondere wijze van lesgeven. De functie van docent op de MTS plus opleiding kent vier facetten. Prestatiecoach is één van deze facetten waarvoor Ben wordt ingezet.

Ben komt niet uit het onderwijs. Hij is een praktijkman die een groot deel van zijn loopbaan heeft gewerkt als calculator in de woningbouw en in de utiliteitsbouw. Zijn uitgebreide vakkennis gekoppeld aan een sociale vaardigheid om leerlingen te begeleiden en te stimuleren in hun ontwikkeling, maakt hem bijzonder geschikt als docent. Wij bezoeken Ben voor een interview voor deze editie van de nieuwsbrief en voor een videovoerbeeld dat we uitzenden via www.65plus.nl/onderwijs. Als prestatiecoach begeleidt Ben kleine groepjes leerlingen bij een projectopdracht. Tijdens de duur van het project worden de theoretische lessen afgestemd op de vakkennis die de leerlingen voor het project nodig hebben. Behalve vakkennis moeten zij ook competenties als goed samenwerken, plannen en vergadertechniek ontwikkelen. Het project waaraan gewerkt wordt onder de begeleiding van prestatiecoach Ben is het ontwikkelen van een bungalowpark. Tijdens een wekelijks korte bijeenkomst wordt de voortgang besproken, afgestemd 'wie wat doet' en kunnen vragen worden gesteld. Ben helpt hen vanuit zijn vakkennis en ervaring maar ook met plannen. Hieronder valt het af en toe ernstig toespreken van de studenten als de planning verkeerd dreigt te lopen. De leerlingen leveren tussentijds hun werk in en aan het eind worden ze door prestatiecoach Ben beoordeeld op het ingeleverde werk en op de samenwerking en de andere competenties. Het project wordt afgesloten met een presentatie voor alle medeleerlingen. Naast het projectonderwijs begeleidt Ben de leerlingen op hun stagewerkplek. Mooi vindt hij het om te zien hoe zijn leerlingen groeien tijdens de stage. Zij tellen mee, gaan inzien waarom bepaalde aspecten belangrijk

zijn en ontwikkelen zich zowel vakmatig als persoonlijk. Onder de verantwoordelijkheid van Marten Ris valt nog een 65plus docent. 65plus uitzendkracht Michael interviewen wij niet, maar wij vernemen van de heer Ris dat hij ook over de kwaliteiten van deze docent zeer te spreken is. Michael begeleidt leerlingen op niveau 1 die worden opgeleid om als assistent van een vakman te gaan werken.

Teamleider Erdogan Ozturk van de studierichting Metaal Electra Installatietechniek vertelt dat hij 65plus docenten inzet om de wervingperiode te overbruggen bij een vacature voor een docent. 'De flexibele inzetbaarheid en snelle beschikbaarheid is bijzonder handig. Maar bovendien zijn ze gemotiveerd en weten zij wat ze willen. Deze mensen zien het niet als 'zomaar een baantje' maar willen de leerlingen echt wat leren. En natuurlijk is de vakkennis, veelal opgedaan in de praktijk, erg goed.'

65plus docent Aad werkt bij de studierichting MEI in het team van Erdogan Ozturk. Hij wordt veelvuldig en voor meerdere doeleinden ingezet. Hij geeft ondermeer extra rekenles aan leerlingen van verschillend niveau, staat voor de klas als docent Elektriciteitsleer bij leerlingen niveau 2 en hij gaat de leerwerkbedrijven langs om de leerwerkcontracten te laten ondertekenen. In een ver verleden heeft hij zijn HTS opleiding Elektronica afgerond. 40 jaar later toen hij met pensioen ging was hij directeur-eigenaar van een verpakkingsbedrijf. Dat zijn HTS achtergrond hem een docentfunctie kon bezorgen had hij niet bedacht toen hij zich inschreef bij Uitzendbureau 65plus. Toen de functie hem werd voorgesteld zei hij direct JA. Hij is 3 á 4 dagen per week bij het Regio College aan het werk. Bij het bezoeken van de leerwerkbedrijven en het laten ondertekenen van de contracten komt zijn commerciële achtergrond goed van pas. De heer Ozturk vertelt dat in zijn team nog een 65plus docent werkzaam is. Jan, een ingenieur van de TU, en een gepensioneerd docent uit het HBO onderwijs, heeft uiteraard een onderwijsbevoegdheid. Na bemiddeld te zijn door Uitzendbureau 65plus en een periode als uitzendkracht te hebben gewerkt is hij nu rechtstreeks in dienst bij het Regio College.

Aad, docent Elektriciteitsleer

Colofon

Uitzendbureau 65plus B.V.
Westzijde 346
1506 GK Zaandam
Telefoon: 075 - 653 99 39
Internet: www.65plus.nl
Email: info@65plus.nl

Redactie: Michal van Dantzig

Vormgeving: www.netexpo.nl

Druk: Drukkerij de Bij

Opplage: 16.000 exemplaren

Uit het oogpunt van privacy worden alleen voornamen gebruikt.